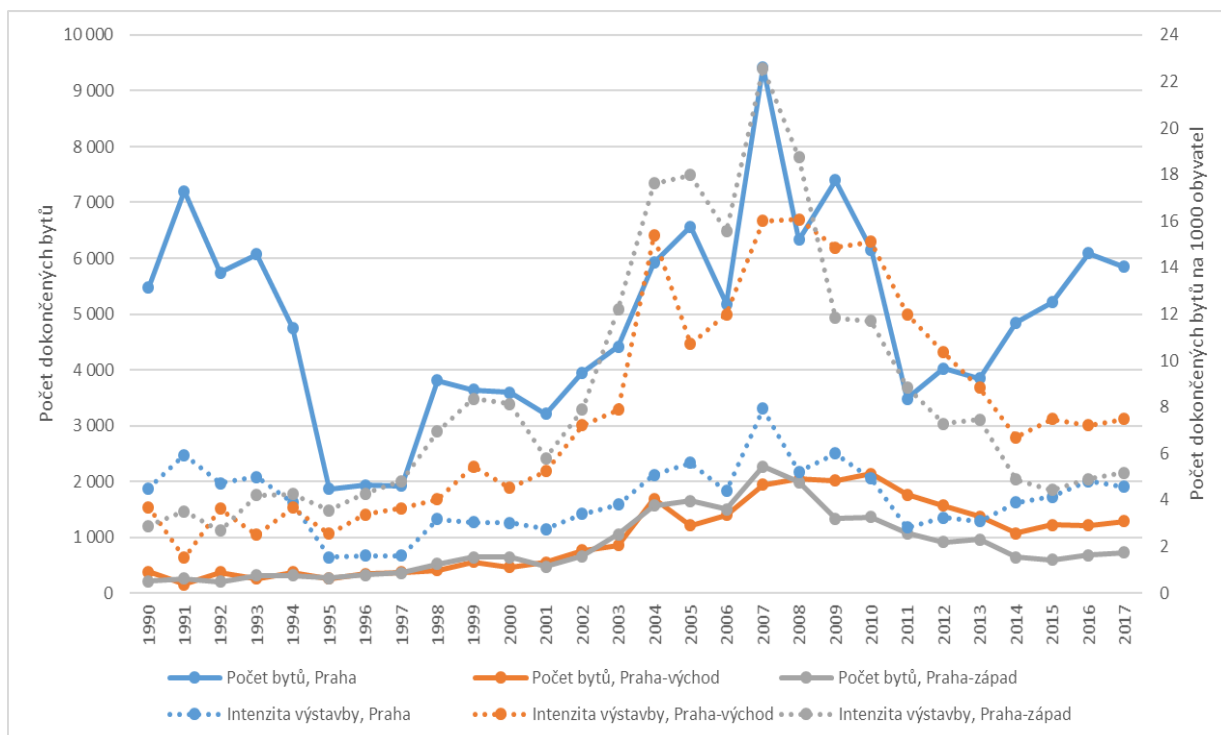

Jana Jíchová

Nová bytová výstavba a poptávka po bydlení představují důležité faktory populačního vývoje. Praha i Středočeský kraj patří mezi oblasti s vysokou poptávkou po bydlení i vysokou intenzitou bytové výstavby. Již od poloviny 90. let 20. století zde postupně dochází ke zvyšování intenzity bytové výstavby, roste migrační přírůstek a postupně pod vlivem specifické struktury migrantů, kdy se přestěhovávají zejména mladé rodiny či páry, roste i přirozený přírůstek. Nelze říci, že bytová výstavba, poptávka po bydlení, migrační i přirozený přírůstek roste rovnoměrně všude a ve stejný čas, naopak ve Středočeském kraji i v Praze lze identifikovat významné rozdíly, které zachycuje mapa a jsou diskutovány v textu. Mapa navazuje na předchozí práce zaměřené na bytovou výstavbu, které se ale liší studovaným územím a/či obdobím sledování. Specializovaná mapa Nemeškala a kol. (2013) zachycuje vývoj bytové výstavby v suburbánní zóně Prahy pro období 1997 až 2011, kapitola Ouředníčka a Posové (2006) se zaměřuje na bytovou výstavbu v metropolitní oblasti Prahy v letech 1990–2004. Vývoj v Pražském metropolitním regionu hodnotil Útvar rozvoje hlavního města Prahy, bytovou výstavbu v letech 2005–2010, vč. výhledu do 2016 zkoumal Němec (2011). Vývoji bytové výstavby v celém Česku se věnují další práce, např. mapa Temelové a Ouředníčka (2007) se zaměřuje na intenzitu bytové výstavby a počet dokončených bytů za obce v Česku v období 1997 až 2006. Detailněji rozmístěním a strukturou bytového fondu v Česku v roce 2011 se zabývá specializovaná mapa Kopecké a kol. (2014).

Hlavním cílem mapy je představit vývoj bytové výstavby v širším období 2000 až 2017, tedy se zachycením jak hlavní vlny suburbánní bytové výstavby, tak aktuálních trendů, a to v obcích Středočeského kraje a v městských částech Prahy. Kartogramem je zobrazena intenzita bytové výstavby ve sledovaném období. V proporčním kartodiagramu jsou znázorněny dokončené byty podle období výstavby, přičemž velikost kartodiagramu reprezentuje počet dokončených bytů v celém sledovaném období. Pro větší názornost a přehlednost mapy jsou zobrazeny pouze jednotky s počtem dokončených bytů 100 a více. Kartodiagram přináší doplňkovou informaci o struktuře domovního fondu podle období výstavby či rekonstrukce. V mapě je zohledněna typologie obcí Středočeského kraje (viz mapa 1.4).

Počet dokončených bytů v letech 2000–2017 je zřetelně nejvyšší v Praze a jejím blízkém zázemí, tedy v okresech Praha-východ a Praha-západ. Ostatní okresy Středočeského kraje vykazují jak nižší počty dokončených bytů, tak i intenzitu výstavby. Lze sledovat i trend snižování intenzity výstavby směrem od Prahy k okrajům Středočeského kraje, výjimku představuje zázemí některých větších měst (např. Čáslav, Kutná Hora, Mladá Boleslav) či obec Milovice, kde dochází k nebývalému rozvoji, a to nejen v oblasti bydlení, ale i školství (srovnej mapy 2.5 a 2.6). Podíváme-li se na vývoj počtu dokončených bytů a intenzity výstavby v Praze a okresech Praha-východ a Praha-západ od počátku 90. let (obrázek 2.7), je zřejmá značná dynamika. Oproti počtu dokončených bytů je při hodnocení intenzity výstavby zjevná dominance zázemí Prahy, a to takřka v celém sledovaném období. Mezi lety 1994 a 2008 vykazoval nejvyšší intenzitu výstavby okres Praha-západ, po roce 2007 ale nastává výrazný pokles spojený s ekonomickou krizí v Česku. Ač krize ovlivnila a snížila intenzitu výstavby ve všech třech okresech, tak v Praze-západ nejvýrazněji. Od té doby je více bytů v přepočtu na obyvatele dokončeno v okrese Praha-východ. Období do roku 2008 je hodnoceno jako příznivé pro výstavbu z pohledu vysoké poptávky po bydlení (silné populační ročníky 70. let 20. století toužící po vlastním bydlení), rostoucí koupěschopnosti obyvatelstva i z pohledu úspěšnosti české ekonomiky či relativně vstřícné úvěrové a hypoteční politiky bank (Němec 2011). Následná ekonomická krize snížila poptávku i nabídku, ale později postupně došlo k oživení na bytovém trhu.

Obrázek 2.7: Počet dokončených bytů a intenzita výstavby v Praze a jejím zázemí 1990–2017.
Zdroj dat: ČSÚ (2018a,b).

Intenzita výstavby se v průběhu let 2000 až 2017 měnila, nejvíce bytů bylo dokončeno v druhém sledovaném období v letech 2006–2011. Tabulka 2.3 přináší přehled 10 obcí s nejvyšší intenzitou výstavby v každém sledovaném období. Většina z nich spadá do okresu Praha-východ. V období 2000–2005 byla velmi vysoká intenzita výstavby ve dvou obcích (Květnice, Nupaky). V druhém období sice obce nedosahují tak vysokých intenzit, ale v první desítce se nacházejí obce v průměru s více dokončenými byty než v prvním období. V letech 2012–2017 je intenzita výstavby v první desítce nejnižší ze sledovaných období, v druhém období by se tyto obce do první desítky vůbec nedostaly. Většina obcí se v různých obdobích neopakuje, výjimkou jsou Nupaky s velmi vysokou intenzitou v prvním a druhém období, Nová Ves a Herink, které mají vysokou intenzitu výstavby v druhém a třetím období.

Z hlediska počtu dokončených bytů v jednotlivých časových obdobích i celkem za období 2000–2017 jednoznačně dominují suburbia, ve kterých bylo celkem dokončeno 71,7 tisíc bytů (viz tabulka 2.4). Suburbia dominují i v případě přepočtu na obyvatele, a to znovu ve všech obdobích. V jádrech suburbií sice vzniklo 14,6 tisíc dokončených bytů, ale intenzita je vyšší u typu venkovských obcí s populačním ziskem. Nejméně bytů bylo dokončeno ve venkovských obcích s populační ztrátou či stagnací, a to i při přepočtu na obyvatele, i tak zde ale vzniklo 7,2 tisíc bytů. S výjimkou venkovských obcí s populačním ziskem u všech ostatních typů obcí bylo postaveno nejvíce bytů v druhém období (2006–2011), v případě suburbií a jader suburbií téměř 45 %. U venkovských obcí s populačním ziskem převažuje trend postupného zvyšování, nejvyšší počet bytů byl postaven v posledním období (2012–2017) a lze u nich očekávat pokračující výstavbu i v současném období.

2000–2005			2006–2011			2012–2017		
obec	okres	intenzita výstavby	obec	okres	intenzita výstavby	obec	okres	intenzita výstavby
Květnice	Praha-východ	236,64	Nová Ves	Praha-východ	141,92	Zlonín	Praha-východ	49,48
Nupaky	Praha-východ	194,58	Nupaky	Praha-východ	126,12	Doubek	Praha-východ	38,21
Vestec	Praha-západ	65,37	Herink	Praha-východ	124,32	Trnová	Praha-západ	36,38
Jesenice	Praha-západ	51,26	Svémyslice	Praha-východ	84,61	Herink	Praha-východ	34,58
Sulice	Praha-východ	41,57	Zlatá	Praha-východ	81,30	Polerady	Praha-východ	32,39
Hovorčovice	Praha-východ	41,42	Bašť	Praha-východ	59,39	Nehvizdy	Praha-východ	30,28
Bradlec	Mladá Boleslav	37,31	Trnová	Praha-západ	59,30	Sluštice	Praha-východ	29,82
Pětihosty	Praha-východ	35,00	Chýně	Praha-západ	58,96	Nová Ves	Praha-východ	29,65
Šestajovice	Praha-východ	32,90	Postřižín	Mělník	58,70	Drahelčice	Praha-západ	29,28
Svárov	Kladno	32,83	Zlončice	Mělník	53,35	Křenice	Praha-východ	27,56

Tabulka 2.3: Extrémy bytové výstavby podle období v obcích středních Čech.

Zdroj dat: ČSÚ (2018a, b).

	Počet dokončených bytů			Celkem dokončených bytů	Podíl dokončených bytů			Průměrný roční počet dokončených bytů na 10 000 obyvatel		
	2000-2005	2006-2011	2012-2017		2000-2005	2006-2011	2012-2017	2000-2005	2006-2011	2012-2017
jádra suburbanizace	4389	6493	3781	14663	29,9	44,3	25,8	118	174	101
venkovské obce s populačním ziskem	1850	2799	2852	7501	24,7	37,3	38,0	138	209	213
venkovské obce s populační ztrátou či stagnací	2209	2644	2382	7235	30,5	36,5	32,9	117	140	126
suburbia	18336	31863	21549	71748	25,6	44,4	30,0	342	594	401
celkem	26784	43799	30564	101147	26,5	43,3	30,2	217	356	248

Tabulka 2.4: Dokončené byty podle období v typech obcí středních Čech.

Zdroj dat: ČSÚ (2018a, b).

Ačkoliv je celkově zřejmý pokles počtu dokončovaných bytů při porovnání s obdobím 2006–2011, tak stále dochází k další výstavbě. Jak ukazuje obrázek 2.7, tak je v posledních letech zřejmé postupné zvyšování počtu bytů i intenzity výstavby v Praze i okresech Praha-východ a Praha-západ, které patří k nejintenzivněji zastavovaným územím. Zároveň je zde potenciál venkovských obcí s populačním ziskem, ve kterých je počet dokončených bytů nejvyšší v posledním sledovaném období a může souviset se zvyšujícím se zájmem o bydlení od Prahy vzdálenějších ale přesto stále dopravně dostupných oblastech.

Literatura:

KOPECKÁ, Z., JÍCHOVÁ, J., NEMEŠKAL, J. (2014): Bytový fond v Česku. Specializovaná mapa. Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze. Atlasobyvatelstva.cz.

NEMEŠKAL, J., ŠPAČKOVÁ, P., POSPÍŠILOVÁ, L., RIŠKA, M. (2013): Nová bytová výstavba v suburbánní zóně Prahy. Specializovaná mapa. Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze. Atlasobyvatelstva.cz.

NĚMEC, M. (2011): Bytová výstavba na území Pražského metropolitního regionu v období 2005–2010 a odhad jejího vývoje do roku 2016. Útvar rozvoje Hlavního města Prahy, Praha.

OUŘEDNÍČEK, M., POSOVÁ, D. (2006): Suburbánní bydlení v Pražském městském regionu: etapy vývoje a prostorové rozmístění. In: Ouředníček, M. (ed.): Sociální geografie Pražského městského regionu. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, s. 96-113.

TEMELOVÁ, J., OUŘEDNÍČEK, M. (2011): Bytová výstavba. In: Ouředníček, M., Temelová, J., Pospíšilová, L. eds.: Atlas sociálně prostorové diferenciacie České republiky. Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, Praha, s. 103–109.

Zdroje dat:

ČSÚ (2011): Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Český statistický úřad, Praha.

ČSÚ (2018a): Databáze bytové výstavby v obcích ČR 2000–2017 (interní databáze). Český statistický úřad, Praha.

ČSÚ (2018b): Databáze demografických údajů 1971–2017. Český statistický úřad, Praha.